

D E C I Z I E

23 martie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul - Valeriu Doagă

Judecători - Iuliana Oprea, Dumitru Mardari

examinînd recursul declarat de reprezentantul lui Varzari Viorel, avocatul Istrate Iaroslav,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de societatea pe acțiuni “Reparație” împotriva lui Varzari Viorel cu privire la repararea prejudiciului material, împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2016

c o n s t a t ă:

La 03 octombrie 2013 SA „Reparație” a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Varzari Viorel cu privire la repararea prejudiciului material.

Prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 06 iulie 2015 s-a admis acțiunea integral. S-a încasat de la Varzari Viorel în beneficiul SA „Reparație” datoria în sumă de 44000 de lei, dobînda de întîrziere în sumă de 1800 de lei, costul unităților de transport KAMAZ 5320 și GKB 8350 în sumă de 136890 de lei, suma de 18000 de lei pentru folosirea unităților de transport cu depășirea limitelor contractului, iar în total suma de 200690 de lei. S-a încasat de la Varzari Viorel în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 6020,7 lei. S-a menținut măsura de asigurare a acțiunii aplicată prin încheierea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 09 octombrie 2013 pînă la rămînerea definitivă a hotărîrii judecătorești (f.d. 54).

La 31 iulie 2015 Varzari Viorel a declarat apel nemotivat împotriva hotărîrii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 06 iulie 2015, solicitînd scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, admiterea apelului, casarea hotărîrii cu restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță (f.d. 56).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2015 nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Varzari Viorel, fiindu-i acordat apelantului termen pînă la ședința de judecată care va avea loc la data de 02 decembrie 2015 ora 10.00 pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 4515 lei și a apelului motivat (f.d. 63).

La 30 noiembrie 2015 reprezentantul lui Varzari Viorel, avocatul Istrate Iaroslav a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2015, solicitînd casarea încheierii și restituirea cauzei în instanța de apel, pentru examinarea cererii de apel (f.d. 75).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 23 decembrie 2015 s-a admis recursul declarat

de Varzari Viorel, s-a casat încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2015 și s-a restituit pricina spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău (f.d. 97).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2016 s-a scutit parțial apelantul Varzari Viorel de la plata taxei de stat în mărime de 3000 de lei la depunerea cererii de apel împotriva hotărîrii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 06 iulie 2015. Nu s-a dat curs apelului și s-a stabilit termen apelantului Varzari Viorel pentru achitarea taxei de stat în mărime de 1515 lei pînă la ședința din 16 martie 2016 (f.d. 107).

La data de 02 martie 2016 reprezentantul lui Varzari Viorel, avocatul Istrate Iaroslav a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2016 solicitînd admiterea recursului, casarea parțială a încheierii în partea ce ține de respingerea cererii privind scutirea integrală de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel cu stabilirea cuantumului taxei de stat în mărime de 1515 lei ca neîntemeiată cu emiterea unei decizii noi, prin care să fie dispusă scutirea integrală a apelantului Varzari Viorel de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel cu remiterea pricinii în instanța de apel pentru examinarea cererii de apel.

În motivarea recursului a invocat că, suma taxei de stat este impunătoare or, a prezentat probe concludente ce atestă situația materială precară ce face imposibilă achitarea acesteia.

Consideră că, accesul liber la justiție va fi îngăduit în cazul în care nu va fi scutit integral de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de reprezentantul lui Varzari Viorel, avocatul Istrate Iaroslav urmează a fi respins din următoarele motive.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Potrivit art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Colegiul constată că, recursul a fost declarat în termen or, încheierea contestată a fost pronunțată la 17 februarie 2016 (f.d. 107), iar calea de atac a fost valorificată la 02 martie 2016 (f.d. 113).

Materialele cauzei atestă că, prin hotărîrea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 06 iulie 2015 s-a admis acțiunea integral. S-a încasat de la Varzari Viorel în beneficiul SA „Reparație” datoria în sumă de 44000 de lei, dobînda de întîrziere în sumă de 1800 de lei, costul unităților de transport KAMAZ 5320 și GKB 8350 în sumă de 136890 de lei, suma de 18000 lei pentru folosirea unităților de transport cu depășirea limitelor contractului, iar în total suma de 200690 de lei. S-a încasat de la Varzari Viorel în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 6020,7 lei. S-a menținut măsura de asigurare a acțiunii aplicată prin încheierea Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 09 octombrie 2013 pînă la rămînerea definitivă a hotărîrii judecătorești (f.d. 54).

La 31 iulie 2015 Varzari Viorel a declarat apel nemotivat împotriva hotărîrii Judecătoriei Rîșcani mun. Chișinău din 06 iulie 2015, solicitînd scutirea de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel, admiterea apelului, casarea hotărîrii cu restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță (f.d. 56).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2015 nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Varzari Viorel, fiindu-i acordat apelantului termen pînă la ședința de judecată care va avea loc la data de 02 decembrie 2015 ora 10.00 pentru prezentarea dovezii de achitare a taxei de stat în sumă de 4515 lei și a apelului motivat (f.d. 63).

La 30 noiembrie 2015 reprezentantul lui Varzari Viorel, avocatul Istrate Iaroslav a declarat recurs împotriva încheierii Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2015, solicitând casarea încheierii și restituirea cauzei în instanța de apel, pentru examinarea cererii de apel (f.d. 75).

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 23 decembrie 2015 s-a admis recursul declarat de Varzari Viorel, s-a casat încheierea Curții de Apel Chișinău din 05 noiembrie 2015 și s-a restituit pricina spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău (f.d. 97).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2016 s-a scutit parțial apelantul Varzari Viorel de la plata taxei de stat în mărime de 3000 de lei la depunerea cererii de apel împotriva hotărârii Judecătorei Rîșcani mun. Chișinău din 06 iulie 2015. Nu s-a dat curs apelului și s-a stabilit termen apelantului Varzari Viorel pentru achitarea taxei de stat în mărime de 1515 lei pînă la ședința din 16 martie 2016 (f.d. 107).

Verificînd legalitatea încheierii contestate în limitele recursului declarat și probelor prezentate în suportul cererii de scutire de la plata taxei de stat la declararea apelului, Colegiul constată că, actul de dispoziție judecătoresc este legal și întemeiat.

În conformitate cu art. 3 alin.(1) lit. a) și lit. j) din Legea taxei de stat, pentru cererile de chemare în judecată privitor la litigiile cu caracter patrimonial taxa de stat se calculează în mărime de 3% din valoarea acțiunii. Pentru cererile de apel împotriva hotărârilor instanțelor judecătorești în cazul litigiilor cu caracter patrimonial taxa de stat se calculează în mărime de 75% din taxa calculată din suma contestată.

Potrivit art. 85 alin. (4) din Codul de procedură civilă, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Conform art. 365 alin. (4) din Codul de procedură civilă, la cererea de apel se anexează dovada de plată a taxei de stat dacă apelul se impune cu taxă.

Potrivit art. 368 alin. (1) din Codul de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art. 364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordînd apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Colegiul relevă că, accesul liber la justiție este o parte componentă incipientă a dreptului la un proces echitabil, consacrat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului și presupune posibilitatea oricărei persoane de a se adresa direct și nemijlocit la o instanță de judecată, pentru apărarea drepturilor și intereselor legitime. Este unanim acceptat ca dreptul de acces la justiție nu poate fi un drept absolut, ci unul care poate implica limitări, cît timp acestea sunt rezonabile și proporționale cu scopul urmărit.

Instanța de recurs menționează că, taxa de stat nu este un impediment al accesului liber la justiție, atît timp cît statul asigură aplicarea eficientă și uniformă a prevederilor normative referitoare la cuantumul taxei de stat, la scutirile de taxa de stat dispuse din oficiu ori la solicitarea persoanei interesate. Dreptul de acces la un tribunal consacrat de art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului urmează a fi înțeles ca un drept de acces concret și efectiv, ceea ce determină instanța de judecată de a supune adresarea oricărei persoane în justiție cu o restricție pecuniară clară și concretă, evidențiind-o în conținutul încheierii de contestare a neajunsurilor la adresarea cu un instrument de atac, urmărind scopul de respectare a echilibrului între necesitatea asigurării bunei administrări în justiție și proporționalitatea unei astfel de restricții.

Curtea Europeană a Drepturilor Omului a accentuat în argumentarea soluției din cauza *Kreuz c. Polonia*, faptul că dreptul de acces la o instanță de judecată nu are un caracter

absolut, fiind normal și dezirabil ca acesta să fie supus anumitor limitări, intrinseci forței de reglementare legislativă specifice oricărui stat de drept. Astfel, pot exista limitări de natură procedurală, precum imperativul parcurgerii unei proceduri prealabile și chiar limitări de natură financiară, precum impunerea unor taxe judiciare. Importantă rămâne însă rezonabilitatea acestor limitări, ele trecând limitele convenționale atunci când restricționează accesul la justiție în asemenea mod încât aduc atingere însăși esenței dreptului consacrat în beneficiul tuturor justițiabililor. În acest sens, este respinsă teza ce echivalează dreptul de acces la justiție cu gratuitatea actului de justiție.

Analizînd cuantumul taxei de stat impus recurentului spre achitare de către instanța de apel, Colegiul conchide că, suma taxei de stat la depunerea apelului a fost calculată în mod corect, însă pentru a determina dacă restricția pecuniară este justificată, proporțională scopului asigurării unei bune administrări a justiției și nu aduce atingere dreptului persoanei la accesul liber la justiție se va purcede la examinarea cererii de scutire de la plata taxei de stat la declararea apelului în lumina probelor prezentate în acest sens.

Astfel, recurentul a anexat în suportul scutirii de la plata taxa de stat în vederea valorificării apelului următoarele probe: certificatele de naștere eliberate pe numele lui Simion Varzari a.n. 07.08.2002 și Filip Varzari a.n. 26.01.1999, informația nr. 167 din 14 mai 2014 eliberată de SRL “Molinart Grup” prin care se atestă că, Viorel Varzari este salariatul acestuia și are un salariu net în mărime de 1729,51 lei, încheierea executorului judecătoresc Furdui Ion nr. 032p/a-9r/12 din 06 februarie 2014 în temeiul căreia s-a stabilit cuantumul restanței la pensia de întreținere care urmează a fi încasată de la debitorul Viorel Varzari în beneficiul Luciei Varzari în baza titlului executoriu emis de Judecătoria Buiucani mun. Chișinău din 19 aprilie 2011 prin care s-a dispus încasarea de la Viorel Varzari în beneficiul Luciei Varzari pensia pentru întreținerea copilului minor Evelina Varzari a.n. 07 iulie 2007 în mărime de 2000 de lei lunar, începînd cu data depunerii cererii de chemare în judecată – 21 februarie 2011, pînă la atingerea majoratului copilului în sumă totală de 71274,72 lei, încheierea executorului judecătoresc Ludmila Șapa nr. 085p/a-44R/14 din 18.07.2014 în temeiul căreia s-a dispus reținerea în cuantum de 70% din salariul lui Viorel Varzari în vederea executării titlului executoriu emis de Judecătoria Buiucani mun. Chișinău din 19 aprilie 2011, încheierea executorului judecătoresc Ludmila Șapa nr. 085p/a-44R/14 prin care s-a încasat de la Viorel Varzari în beneficiul executorului judecătoresc Ludmila Șapa cheltuielile de executare în mărime de 560 de lei și 10% cu titlu de onorariu din încasările lunare achitate creditorului.

Instanța de recurs relevă faptul că, recurentul nu a prezentat probe incontestabile care ar confirma imposibilitatea achitării taxei de stat supuse scutirii în sumă de 1515 lei la depunerea cererii de apel sau care ar atesta situația materială dificilă or, o concluzie obiectivă a situației materiale precare, nu poate fi luată în lipsa informației de la Inspectoratul Fiscal de Stat ce demonstrează existența conturilor bancare la toate instituțiile financiare, informația de la oficiul Cadastral privind imobilele deținute, informația de la societatea pe acțiuni “Registru” privind mijloacele de transport pe care le are în proprietate, și alte probe ce demonstrează valoarea patrimoniului disponibil.

Colegiul consideră justă concluzia instanței de apel prin care a fost scutit parțial Varzari Viorel de la achitarea taxei de stat la declararea apelului reieșind din cumulul probelor prezentate în acest sens și mai mult ca atît, contractarea unui avocat pentru acordarea asistenței juridice vine să infirme starea materială precară a sa în vederea admiterii integrale a cererii de scutire.

Din considerentele menționate, Colegiul ajunge la concluzia de a respinge recursul

declarat de reprezentantul lui Varzari Viorel, avocatul Istrate Iaroslav și a menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2016.

În conformitate cu art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e

Se respinge recursul declarat de reprezentantul lui Varzari Viorel, avocatul Istrate Iaroslav.

Se menține încheierea Curții de Apel Chișinău din 17 februarie 2016 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de societatea pe acțiuni “Reparație” împotriva lui Varzari Viorel cu privire la repararea prejudiciului material.

Decizia este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

Judecătorii

Iuliana Oprea

Dumitru Mardari